

Etusivu>Sinun oikeutesi>Rikoksen uhri>Korvaukset>Vahingonkorvauksen vaatiminen rikoksentehtäjältä

Vahingonkorvauksen vaatiminen rikoksentehtäjältä

Miten vaadin vahingonkorvausta tai muuta hyvitystä rikoksentehtäjältä oikeudenkäynnissä (rikosoikeudellisessa menettelyssä), ja kenelle tällainen vaatimus pitäisi osoittaa?

Vahingonkorvauskanne on mahdollista nostaa ainoastaan siviilituomioistuimessa. Kannetta ei ole mahdollista nostaa rikosoikeudenkäynnin yhteydessä, mutta on muita keinoja hakea korvausta rikostuomioistuimessa.

Missä menettelyvaiheessa tällainen vaatimus olisi esitettävä?

Vahingonkorvauskanne tekijää vastaan on mahdollista aloittaa erillään vireillä olevasta rikosoikeudellisesta menettelystä. Vahingonkorvausvaatimuksen käsittely voidaan kuitenkin keskeyttää, kunnes rikosoikeudenkäynnissä annettu tuomio on lainvoimainen. Jos vahingonkorvauskanne nostetaan vasta sen jälkeen kun rikosoikeudellinen menettely on päättynyt ja rikoksentehtäjä on tuomittu, siviilituomioistuin ei tarkastele näyttöä enää uudelleen, vaan katsoo toteen näytetyksi sen, mitä rikostuomioistuin on todennut.

Millaisia vaatimuksia voin esittää, ja missä muodossa vaatimus olisi esitettävä (vaatimuksen kokonaismäärä vai erittely yksittäisistä vahingoista, ansionmenetyksistä ja koroista, vai molemmat)?

Siviilituomioistuimessa on mahdollista hakea korvausta sekä tosiasiallisesta vahingosta että menetetyistä hyödyistä. Vaatimuksessa on mainittava määrät, joita rikoksentehtäjältä haetaan korvauksena, ja selitettävä, mihin ne perustuvat ja miten ne on laskettu.

Onko tällaisen vaatimuksen esittämistä varten olemassa erityinen lomake?

Ei ole.

Mitä näyttöä korvausvaatimuksen tueksi on esitettävä?

Jos korvausvaatimuksen tueksi esitetään langettava tuomio, muuta näyttöä ei tarvita. Rikostuomioistuimen päätelmät sitovat myös siviilituomioistuinta. On mahdollista hakea suurempaa korvausta, mutta siinä tapauksessa on osoitettava, että vaatimus on perusteltu. Vaatimuksen perusteeksi voidaan esittää todistajanlausuntoja ja asiakirjoja, kuten laskuja ja asiantuntijalausuntoja.

Liittyykö vaatimuksen esittämiseen tuomioistuinmaksuja tai muita kuluja?

Siviiliprosessin käynnistäminen edellyttää periaatteessa oikeudenkäyntimaksujen suorittamista. Maksuista voi kuitenkin saada vapautuksen, jos osoittaa, ettei pysty maksamaan niitä.

Voinko saada oikeusapua ennen oikeudenkäyntiä tai sen aikana? Voinko saada oikeusapua, vaikka en asu maassa, jossa oikeudenkäynti tapahtuu?

Jos sinulla ei ole varaa palkata asianajajaa, voit pyytää, että tuomioistuin nimeää sinulle oikeudellisen edustajan viran puolesta. Tätä varten tuomioistuimelle on esitettävä hakemus ja sen liitteenä erityisellä lomakkeella selvitys taloudellisesta tilanteesta.

Voit hakea vahingonkorvausta, vaikka sinulla ei olisi vakinaista asuinpaikkaa Puolassa.

Missä tapauksissa rikostuomioistuin hylkää vaatimukseni rikoksentehtäjää vastaan tai kieltäytyy ratkaisemasta vaatimusta?

Vahingonkorvauskanne on mahdollista nostaa ainoastaan siviilituomioistuimessa. Tuomioistuin hylkää kanteen, jos et pysty osoittamaan, että rikoksentehtäjä on aiheuttanut vahingon, tai perustelemaan vahingon määrää. Jos vahingonkorvauskanteen liitteenä esitetään rikostuomio, jossa rikoksentehtäjä todetaan syylliseksi, siviilituomioistuin ei voi hylätä vahingonkorvauskannetta.

Voinko valittaa tällaisesta ratkaisusta tai hakea muuta hyvitystä?

Siviilituomioistuimen ensimmäisessä oikeusasteessa antamaan tuomioon voi hakea muutosta toisessa oikeusasteessa. Jos sinulla ei ole asianajajaa, tuomioistuin antaa tietoa siitä, miten muutoksenhaku tapahtuu.

Rikosoikeudenkäynnin yhteydessä vahingonkorvausta voi hakea seuraavilla tavoilla:

Voit vaatia, että rikoksentehtäjä veloitetaan korvaamaan rikoksesta aiheutunut vahinko suorittamalla korvaava toimenpide (*środek kompensacyjny*). Jos tällaisen veloitteen määrääminen on erityisen vaikeaa, tuomioistuin voi sen sijaan määrätä rikoksentehtäjän maksamaan ns. täydentävän vahingonkorvauksen (*nawiązka*). Voit esittää vaatimuksesi suullisesti oikeudenistunnossa tai kirjallisesti. Vaatimuksesi voidaan hyväksyä, jos rikoksentehtäjä todetaan syylliseksi rikokseen, josta sinulle on aiheutunut vahinkoa tai haittaa.

Jos rikoksentehtäjälle on määrätty ehdollinen vankeusrangaistus, tuomioistuin voi velvoittaa hänet korvaamaan rikoksesta aiheutuneen vahingon joko kokonaan tai osittain tai määrätä hänet suorittamaan korvaavan toimenpiteen.

Jos tuomioistuin päättää jättää syytteen nostamatta tietyin ehdoin, sillä on velvollisuus määrätä rikoksentehtäjä korvaamaan rikoksesta aiheutunut vahinko kokonaan tai osittain.

Jos tuomioistuin myöntää minulle vahingonkorvausta, kuinka voin varmistaa, että rikoksentehtäjää vastaan annettu tuomio pannaan täytäntöön, ja mitä apua voin saada tämän varmistamiseksi?

Jos rikoksentehtäjä veloitetaan korvaamaan vahinko, tuomioistuin toimittaa sinulle jäljennöksen tuomiosta. Jos rikoksentehtäjälle on määrätty ehdollainen vankeusrangaistus eikä hän korvaa vahinkoa, voit vaatia vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa.

Jos syyte rikoksentehtäjää vastaan on jätetty nostamatta tietyin ehdoin eikä hän korvaa vahinkoa, menettely häntä vastaan aloitetaan uudelleen ja hänet tuomitaan. Tuomioistuin päättää tästä istunnossa, johon myös rikoksen uhrilla on oikeus osallistua.

Siviilituomioistuimen antama tuomio, jossa uhrille määrätään vahingonkorvaus, pannaan tarvittaessa täytäntöön ulosottomiehen (*komornik*) toimesta.

Päivitetty viimeksi: 28/01/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.